

Verslag over het verenigingsjaar 2025

Met plezier begin ik hier aan het jaarverslag 2025. Wat een prestatie dat we het dit jaar voor elkaar hebben gekregen om alle activiteiten die we aanvankelijk alleen maar hadden benoemd ook werkelijk ten uitvoer konden brengen. De saamhorigheid binnen het bestuur en de medewerking van een aantal enthousiaste leden liggen hieraan ten grondslag. Ook de focus op wat goed gaat geeft energie om weer het volgende op te pakken. Alle keren dat we een ledenactiviteit organiseerden, was de deelname groot en enkele keren zelfs 'uitverkocht'. We zien het enthousiasme bij de leden ook toenemen door hun positieve reacties na de diverse activiteiten. Dit geeft vertrouwen voor de toekomst. Hieruit kunnen werkgroepleden, bestuursleden en suppoosten voortkomen. Bijna als vanzelfsprekend reageren leden op de vraag of ze ook dit jaar weer het jaarboek en het extra boek wilden bezorgen; mooi is dat.

Het kalenderjaar begon zoals de laatste jaren gebruikelijk met het verschijnen van het jaarboek (2024). Een weer fraaie uitgave getiteld Boerderijen, Meekrap en Wolven, waarvoor dank aan de auteurs en redactie.

Het jaar begon ook met een grote wens: 'Zal dit jaar dan echt het jaar worden waarin de verbouwing van het Oude Stadhuis dan eindelijk wordt gerealiseerd?' Maar helaas liet bericht hierover lang op zich wachten tot we half november goed nieuws kregen: 'De verbouwing start na 29 maart 2026'. Hoewel van een prestatie concreet nog geen sprake is, hebben we al wel drie seizoenen de openstelling van het Oude Stadhuis gerealiseerd; de zogenaamde tegenprestatie. Laten we het maar opgebouwd krediet noemen.

Ledenaantal

In 2025 mochten we 25 lidmaatschappen bijschrijven; 20 individuele en 5 gezinslidmaatschappen. Beëindigd zijn 6 individuele en 5 gezinslidmaatschappen. Drie lidmaatschappen zijn ontbonden wegens het niet voldoen aan de contributieverplichtingen. Op 31 december 2025 telde de vereniging per saldo 387 lidmaatschappen, waarvan 248 individuele lidmaatschappen en 138 gezinslidmaatschappen, hetgeen een totaal aantal leden van 524 betekent; een toename van 2 %. (een gezinslidmaatschap wordt gemakshalve gerekend als 2 leden)

Voor zover ons bekend is, zijn dit verenigingsjaar vijf leden ons ontvallen.

Bestuur

In het vierentwintigste verslagjaar vergaderde het algemeen bestuur conform de jaarplanning zes keer, alle keren in het Oude Stadhuis in Tholen, sinds maart 2024 onze verenigingslocatie.

Het kalenderjaar begon met drie vacatures in het bestuur. Op de ledenvergadering van 16 april werd in twee vacatures voorzien door de benoeming van Dolores Bijl en Jordi Bosman, die beiden na een oriëntatieperiode bereid waren een bestuursfunctie te aanvaarden. Op dezelfde vergadering hebben

we afscheid genomen van onze interim-voorzitter Arie van der Zwan, waarmee bij zijn benoeming in 2023 was afgesproken deze functie voor maximaal 2 jaar te vervullen. Per saldo kwamen we dan toch weer uit op twee vacatures. Gedurende het jaar constateerden we dat de vereniging met vijf bestuursleden, die de neuzen in dezelfde richting hebben en onderling goed kunnen samenwerken, goed te besturen is. Maar er ligt op het bordje van de bestuursleden meer dan alleen de vereniging draaiend houden. Veel activiteiten die de vereniging onderneemt starten niet alleen bij het bestuur maar blijven bij gebrek aan uitvoerende leden ook niet bestuurlijke taken. De verwachting is dat op het moment we echt een eigen ruimte ter beschikking hebben waar we kunnen in- en uitlopen, er meer leden bereid zullen zijn om uitvoerende taken op zich te nemen. Tot die tijd is er zeker behoefte om het aantal bestuursleden weer op zeven te krijgen.

Informeren van de leden

De nieuwsbrief verscheen dit jaar slechts drie maal. Het bestuur erkent dat dit te weinig is om de leden actief op de hoogte te houden. Wel verschenen er naast de nieuwsbrieven aparte uitnodigingen voor deelname aan de ledenactiviteiten. De nieuwe vormgeving van deze berichten met meer kleur en beeld, zodat de verschillende artikelen meer onderscheidend zijn, wordt hoog gewaardeerd. Ook zijn er plannen voor een nieuwe website.

Huisvesting

Concreet is er op dit onderwerp in het gehele kalenderjaar niets veranderd. Nadat er het eerste halfjaar ook in de planvorming niets is veranderd, is er in het tweede halfjaar weer eens naar gekeken en blijken eerdere pannen weer te moeten wijzigen; zodanig zelfs dat de functionaliteit van de ons voor ogen gestelde ruimte erop achteruit gaat. Al die tijd hebben wij ons met grote inzet van de supposten wel aan onze 'tegenprestatie' gehouden. Op 18 november 2025 kregen we dan het verlossende bericht van gebouwbeheer, dat de verbouwing na 27 maart 2026 zal starten en dat er vanaf die datum in het Oude Stadhuis geen activiteiten meer worden gepland; dus ook geen openstelling. Het bestuur blijft wel zo lang als de werkzaamheden dit toelaten, gebruik maken van de vergaderruimte.

Ledenactiviteiten

Met de benoeming van Arie van der Zwan in 2023, hoopten we iemand binnen te halen die ons als bestuur weer op de rails zou zetten; en dat is gelukt. Waar we dachten dat we het druk hadden, kregen we het met de plannen voor de tentoonstelling Reymerswael alleen maar drukker. Het is echter die grote werkdruk die het noodzakelijk maakte om goed samen te werken in een goede sfeer. Het resultaat staat in het vorige jaarverslag uitvoerig beschreven maar de nawerking mag niet onderbelicht blijven. Mede door het enthousiasme van de nieuwe bestuursleden hadden we nu ook weer energie voor het organiseren van de ledenactiviteiten waarbij het succes van de eerste activiteit de inspiratie was voor de volgende en zo verder.

5 maart, Winterlezing, Verborgen schatten in Museum de Meestoof

Voor het eerst samen een lezing voor de leden trok een vol atrium.

Over verborgen schatten. Grote en kleine, bijzondere en alledaagse. Zaken waar we vaak niet bij stilstaan. Over gebeurtenissen en ontwikkelingen die de recente geschiedenis kleur hebben gegeven en geven. Arie de Viet liet bewegende beelden zien uit de recente geschiedenis. Voor het project 'Het DNA van Zeeland' droeg het museum een aantal onderwerpen aan voor korte documentaires. Persoonlijke verhalen over bijzondere momenten in de Thoolse historie. Gekleed als landarbeider sprak Arie ons toe in Thools dialect.

Piet Quist liet zijn licht schijnenschijnen op de 'gerotste gevels' die bij de inventarisatie van de gemeentelijke monumenten extra in beeld kwamen. Wat is de functie van deze laag cementdodden,

hoe werd het aangebracht? Was het een lapmiddel of een kunstvorm? Nader onderzoek kan dit mogelijk duidelijk maken.

Albert Schrijver gaf nog een toelichting op de komende thematentoonstelling Dijken, Polders en Vloeden in De Meestof.

2 juli, Lezing door archeoloog Juanita Kiburg over de Romeinse opgravingen in Poortvliet.

Doordat de lezing is uitgesteld van 18 juni naar 2 juli was er geen maximale bezetting van de zaal, die aanvankelijk overboekt was. Doordat we als Hkk later in het bezit waren van de uitnodiging, hadden de leden van De Meestof een voorsprong bij de aanmelding. Nogal wat Hkk-leden waren teleurgesteld dat ze er niet bij konden. De toezegging dat er nog een herkansing zou komen, is goed opgepakt maar ging uiteindelijk toch niet door. De lezing op zich was een succes. Cor Oudesluijs heeft de avond op film vastgelegd, die via YouTube bekeken kan worden. Op de avond zou ook een door de gemeente samengesteld boekje over de opgravingen gepresenteerd worden maar dit was eind 2025 nog niet gereed.

6 september, Excursie bij Hildernisse.

Hoeve Hildernisse is de unieke vloedboerderij die oprijst op de plek van het verdwenen middeleeuwse dorp Hildernisse, ten zuiden van Bergen op Zoom. Een boeiende locatie vol geschiedenis, waar verleden en landschap samensmelten. 35 leden lieten zich verrassen door dit monument in haar bijzondere omgeving, de boeiende verhalen van de beheerder en de prachtige vergezichten. Na de gezamenlijke lunch nam de werkgroep 'Het verhaal van Reymerswael boven water' ons mee in hun zoektocht naar het verleden. Ze vertelden over hun onderzoek, onthulden enkele verrassende ontdekkingen en lieten ons zien hoe het verdronken Reymerswael stukje bij beetje weer meer tot leven komt. Een algemeen hoog gewaardeerde activiteit met een pluim voor de organisatie.

5 november, Boekpresentatie van de extra uitgave, die vanuit de werkgroep Landschap tot stand is gekomen en door Dolores Bijl is vorm gegeven. Het boekwerk op A-4 formaat telt 60 pagina's en is door een schenking van LIONS-Tholen mogelijk gemaakt; waarvoor onze dank. In een stampvolle Vierschaar hebben de vier auteurs op een boeiende wijze elk hun eigen artikel gepresenteerd; Ad de Graaf vertelde over De Graafs Ostie of Vredenoord dat bij Westkerke lag, Arie de Viet presenteerde zijn artikel 'Verf beheerst mijn hele leven' over de vaardige schildershand van Smerdiekenaar Jan de Graaf, Wim Ligtendag nam ons mee naar de ontstaansgeschiedenis van Sint-Annaland met het artikel 'Sint-Annaland in de eerste eeuwen na de bedijking' en Arie van Dieren leerde ons het belang van de Striene kennen als oude vaarroute tussen Antwerpen en Dordrecht maar ook het niet geringe economisch en bestuurlijk belang van Poortvliet en Tholen..

Een zeer geslaagde activiteit met onder de bezoekers een aanzienlijk aantal niet-leden, waarvan er zich ter plaatse een aantal als lid hebben aangemeld.

15 november hebben we met 38 leden genoten van een voortreffelijke 3-gangen mosselmaaltijd. Het team van restaurant Het Parel Paviljoen op Vakantiepark De Zeeuwse Parel deed er alles aan om het ons naar de zin te maken. De bediening, de kwaliteit en de prijs verdienden alle lof; een adres om nog eens terug te komen. Ook de organisatie van deze sfeervolle avond door Dolores Bijl en Anita van der Werff verdient een pluim. Een verrassend onderdeel was de Erfgoedquiz die door Dolores en Wim Ligtendag is samengesteld en gepresenteerd. Na loting kreeg Tineke Fopma de prijs voor de hoogste score.

Niet direct als ledenactiviteit benoemd, maar wel belangrijk voor de zichtbaarheid van onze vereniging binnen de Thoolse gemeenschap, waren de volgende activiteiten:

15 maart, inloopdag in De Stove in Stavenisse. Het publiek kon hier terecht om onze fotoboeken in te zien, erfgoedgerelateerde vragen te stellen en een slideshow te zien van het restauratieproces van het grafmonument van Hyronimius van Tuyl van Seerooskerke.

17 mei, Smerdiek van vroeger-dag, ook hier stonden we met onze fotoboeken, zo ook op 2 augustus op de braderie in Sint-Maartensdijk, 9 augustus op de braderie in Sint-Annaland en 29 en 30 augustus in het Oude Stadhuis tijdens de braderie in Tholen.

Op 13 september organiseerden we weer samen met Philipppuslandt de jaarlijkse monumentendag. Teruggrijpend naar een eerder gebruik was de centrale opening weer op vrijdagavond. De plaats van samenkomst was het Hollandhuis in Scherpenisse, waar het Cloveniersgilde een belangrijke bijdrage leverde aan deze zeer geslaagde bijeenkomst. Algemene opinie was dat we de opening van OMD op de vrijdagavond moeten vasthouden.

Op 28 september organiseerden we een bijeenkomst van de familie De Savornin Lohman die met ruim 80 deelnemers molen De Hoop bezocht, een begeleide stadswandeling maakte en een presentatie bijwoonde in het Oude Stadhuis over hun voorouder Maurits Adriaan, ooit burgemeester van Tholen. Hij woonde op Hoogstraat 46/48 in Tholen en staat als burgemeester vermeld op de gedenksteen die is ingemetseld in de molenromp. Hij was hier burgemeester in de tijd dat Bergen op Zoom werd belegerd door de Fransen (1747)

Op 26 oktober presenteerde de Zuiderwaterlinie in Bergen op Zoom het boek 'De oorlog achter de voordeur'. In dit boek wordt uiteen gezet hoe in vroeger tijden de inkwartiering van soldaten plaatsvond. Kazernes bestonden toen nog niet. Wildvreemde (buitenlandse) huurlingen werden tegen vergoeding voor kost en inwoning ondergebracht bij particulieren. Soms reisde ook de echtgenote van de soldaat mee. De lijn doortrekkend in de tijd, wordt verhaald over de Belgische vluchtelingen in de Eerste Wereldoorlog en nog verder naar onze tijd waarvan het onderbrengen van Oekraïners plaatsvindt. Een zeer interessante uitgave waarin ook Fred van den Kieboom en John Verweij elk een hoofdstuk voor hun rekening namen.

Lopende projecten

De inventarisatie van de begraafplaatsen in Oud-Vossemeer en Sint-Annaland.

De fiets- en wandelroutes langs de Linie van de Eendracht. De routes zijn inmiddels beschikbaar maar moeten na een proefperiode nog geëvalueerd worden

Verduurzaming en verbeteren bruikbaarheid en toegankelijkheid van het Oude Stadhuis.

Openstelling van het Oude Stadhuis voor bezoekers in de zomermaanden.

Actieve deelnamen binnen het erfgoedplatform

Werkgroepen

De werkgroep 'Open Monumentendag' heeft traditioneel op de tweede zaterdag van september deze dag weer voor de gemeente Tholen georganiseerd.

De fotowerkgroep komt nog steeds niet goed van de grond; laten we hopen dat de naderende uitvoering van de verbouwing hierin een positieve uitwerking krijgt.

Op verzoek van de winkeliersvereniging heeft deze groep een selectie van oude foto's gemaakt die gebruikt kunnen worden op plaatsen in de binnenstad van Tholen die in de loop der tijd een grote verandering hebben ondergaan en gerelateerd zijn aan de middenstand. Onderzocht wordt nog op welke wijze de foto's in het straatbeeld zichtbaar gemaakt kunnen worden.

De werkgroep registratie is al een heel eind gevorderd met selecteren, rubriceren en registreren onze verenigingsbibliotheek. Het blijkt dat we van verschillende titels meerdere exemplaren hebben. Het

plan is om die t.z.t in eerste instantie te koop aan te bieden aan onze leden.

De werkgroep inventarisatie van de begraafplaats Oud-Vossemeer is toe aan de eindrapportage. Ook voor de inventarisatie van de begraafplaatsen op Sint-Annaland, heeft zich een werkgroep gevormd.

De werkgroep Reymerswael komt elke twee weken een dagdeel bijeen om hun onderzoeksresultaten te bespreken. Een voorproefje hiervan kregen we te zien op de excursielocatie.

De werkgroep landschap wisselt tussen fysieke en digitale bijeenkomsten. Delen van hun onderzoeksresultaten hebben in boekvorm gekregen met de extra uitgave. Deze groep vertegenwoordigt de heemkundekring ook bij de ontwikkeling van het gemeentelijke Landschapsontwikkelingsplan.

Na voltooiing van de verbouwing beschikken we ook over een 'natte ruimte' waarin een werkgroep scherven en andere archeologische relictten kan bestuderen en verwerken. Geïnteresseerden kunnen zich daarvoor nu al melden bij het secretariaat.

Piet Quist, secretaris